

INNEHÅLL:

BESLUT "NATURRESERVAT GRÄSBERGET": 1993-05-26
REGISTERUPPGIFTER "NATURRESERVAT GRÄSBERGET"
SKÖTSELPLAN "NATURRESERVAT GRÄSBERGET"

LEKSANDS KOMMUN
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

BESLUT: 1993-05-26
DNR: 93/007, § 57

GRÄSBERGET, FÖRSLAG TILL INRÄTTANDE AV NATURRESERVAT

Yttranden över förslaget har lämnats av länsstyrelsen och skogsvårdsstyrelsen, som ser med tillfredsställelse på att ett kommunalt naturreservat kan bildas av den skyddsvärda naturskogen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

att inrätta Gräsbergets naturreservat i enlighet med förslaget.

LEKSANDS KOMMUN
MILJÖKONTORET

GRÄSBERGETS NATURRESERVAT

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Stora delar av Gräsbergets nordostsluttning har avverkats under senare tid. Gräsberget dominerades av tallskog med inslag av gran samt en del sälg och björk.

Området, som föreslås att skyddas, är också anmält för avverkning och beskrivs i skogsvårdsstyrelsens inventering som "ett avvikande bestånd med långvarig grandominans, god lågakontinuitet med lågaföringring och hög omsättning. Det finns i området ett stort antal stambrott. Beståndet är flerskiktat och väl slutet. Läget på nordsluttningen är vindskyddat och fuktigt. Nästan inga spår av brand, finns i beståndet. Vedsvampfloran är mycket rik".

Vid en inventering utförd av Hans Ljungqvist (SVS) 1991, dokumenterades förekomst av flera vedsvamparter som är hotade eller särskilt hänsynskrävande, bl.a. ullticka, gränsticka, rynkskinn, lukticka, ci tronticka, doftskinn, rosenticka, stjärntagging, kötticka, violettgrå tagellav, lunglav samt även orkidéarten knärot.

Bland häckande fåglar kan nämnas gärdsmyg.

Området kan lätt nås via en skogsbilväg som rundar Flymyren.

Området omnämns inte i länsstyrelsens naturvårdsprogram och anges i kommunens översiktsplan som mark tillgänglig för skogsbruket.

Gräsberget ligger i ett område som omfattas av landskapsvårdsplanering, ett försök till en samlad naturvårdsinsats för skogsbruket, inom ett område som omfattar ca 10 000 ha skogsmark i östra Leksand, södra Rättvik samt norra Falu kommun.

I samarbetsgruppen ingår förutom länsstyrelsen och skogsvårdsstyrelsen, också representanter för Mellanskog och Stora samt ideella naturvården och kommunekologerna i Rättvik, Falun och Leksand.

ÄRENDETS BEREDNING

Frågan om skydd av området kom upp i samband med en inventering, som utfördes av skogsvårdsstyrelsens naturvårdare 1991-10-31.

Länsstyrelsen fann området skyddsvärt och remitterade ärendet till Leksands kommun.

Kommunfullmäktige beslutar 1992-04-29 § 40, efter yttrande från miljö- och hälsoskyddsnämnden 1992-02-26 § 18, att "tillstyrka att länsstyrelsen inrättar del av fastigheten Laknäs s:33 som naturreservat."

Länsstyrelsen begär 1992-04-09 medel hos naturvårdsverket, för att med stöd av 20 § naturvårdslagen, utverka förbud mot avverkning i aktuellt område.

Statens naturvårdsverk meddelar 1992-05-08, att i frågavarande objekt bör kunna säkerställas inom ramen för de nya hänsynsreglerna och anser sig inte berett att anvisa medel till en ev reservatsbildning.

I juni 1992 tar eleverna på Bjursås skola initiativet till en insamling för att skydda det lilla skogsområdet i Gräsberget.

Svenska naturskyddsföreningens länsavdelning startar tillsammans med bjursåseleverna stiftelsen RÄDDA DALASKOG, med syfte att först samla in pengar till Gräsbergsreservatet och sedan fortsätta med insamlingar för att finansiera inlösen av annan skyddsvärd skog i länet.

Skogsvårdsstyrelsen gör tillsammans med STORA en skogsvärdering och fastställer skogsvärdet i Gräsbergsområdet till 63 000 kr.

STORA äger 1/3 av skogen och beslutar att avstå ersättning för sin drivning nu och i all framtid, medan övriga markägare, företrädna av Sven Lasses i Laknäs, Birger Kahns i Bergsäng och Martin Kahns i Laknäs, önskar ersättning för utebliven avverkning och framtida skogsbruk. Totalt ersättningsbelopp för dessa markägare är 37 000 kr.

Leksands kommun har med stöd av 29 § naturvårdsförordningen, träffat uppgörelse om intrångsersättning med berörda sakägare.

Länsstyrelsen har tillstyrkt kommunens förslag till naturreservat och förslag till skötselplan.

Stiftelsen Rädda Dalaskog har ställt erfoderligt belopp till förfogande för intrångsersättning.

Leif Liljeblad, länsavdelningen av SNF, meddelar 1992-12-29, att 37 000 kr finns reserverade för att lösa intrångsersättningskraven.

Intrångsersättningsavtal skrives med markägarna 1993-01-15.

OMRÅDETS BETYDELSE OCH BEHOV AV SKYDD OCH VÅRD SAMT ANORDNINGAR FÖR FRI LUFTSLIVET

Området är i första hand botaniskt intressant, eftersom det

inom den relativt lilla ytan finns många hotade arter av lavar och svampar representerade.

Gräsberget utgör en relik av skog som under mycket lång tid varit opåverkad av mänsklig hand. Floran är mycket känslig för biotopförändringar och varje avverkningssingrepp kan påverka de hotade arterna inom området. Hela området bör därför lämnas helt utan skötsel, för fri utveckling.

Frånsett stormens påverkan på den gamla granskogen, beroende på intilliggande kalhyggen, kommer gräsbergsskogen att förbli ett stycke relativt orörd natur inom ett område som starkt påverkas av pågående skogsbruk. Som refug, spridningskorridor, genbank och minnesskog, fyller området en mycket viktig funktion. Därför är också reservatsbildningen motiverad.

P.g.a områdets ringa storlek behöver någon vandringssled eller stig inte anläggas inom området, som dock skall avgränsas med väl synliga skyltar med 25 meters mellanrum. En informationstavla, placerad vid skogsvägen i anslutning till det skyddade området, beskriver naturreservatets värden.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDENS BESLUT

Det beskrivna området, som avgränsas med innerkanten av en punkterad linje på bifogad karta (bil 2b), bör av skäl som nämnts ovan, skyddas på grund av sin betydelse för olika naturvärden samt för kännedom om naturvärdena i området.

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) samt länsstyrelsens beslut om delegering till Leksands kommun att fatta beslut om inrättande av naturreservat m.m. (länsstyrelsens beslut 1992-07-06, Dnr 231-7140-92) förklarar miljö- och hälsoskyddsnämnden i Leksands kommun det område, vilket kallas Gräsberget på bifogad karta (bil 2a), som naturreservat.

Reservatets namn skall vara Gräsbergets naturreservat.

ÄNDAMÅLET MED RESERVATET

Syftet med Gräsbergets naturreservat skall vara att skydda ett av mänskliga aktiviteter relativt opåverkat område.

Ändamålet skall tryggas genom att markägarna och övriga sakägare avstår allt framtida skogsbruk i området enligt ett inträngsersättningsavtal, samt att allmänheten genom föreskrifter ges inskränkningar i rätten att vistas och verka inom området.

FÖRESKRIFTER FÖR GRÄSBERGETS NATURRESERVAT

För att trygga ändamålet med Gräsbergets naturreservat, förordnar miljö- och hälsoskyddsnämnden i Leksands kommun, med stöd av 7-10 §§ naturvårdslagen och 9 § i naturvårdsförordningen (1976:484), att nedan angivna föreskrifter skall gälla inom Gräsbergets naturreservat.

A) FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 8 § NATURVÅRDSLAGEN OM INSKRÄNKNINGAR I RÄTTEN ATT FÖRFOGA ÖVER FASTIGHETEN LAKNÅS S: 33 I NOM GRÄSBERGETS NATURRESERVAT

Utöver vad som eljest gäller, är det förbjudet att

- uppföra byggnad eller annan anläggning såsom väg
- bedriva täkt av berg eller sten
- schakta, tippa, fylla ut eller dika marken
- anordna upplag
- skogsgödsling

- markbereda, plantera, röja, gallra, avverka eller vidta annan skogsvårdande åtgärd.

Föreskrifter enligt ovan skall inte utgöra hinder mot att de åtgärder, som är nödvändiga i samband med områdets skötsel och som anges i bifogad skötselplan, utförs.

B) FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSLAGEN OM SKYLDIGHET ATT TÅLA VISST INTRÅNG

Markägaren och andra innehavare av särskild rätt till marken, förpliktigas åta sig följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med Gräsbergets naturreservat:

- utmärkning av naturreservatets gränser med tryckimpregnerade käppar var 25:e meter runt hela reservatet
- uppsättning av informationsskylt och övriga upplysningskyltar inom området.

C) FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 10 § NATURVÅRDSLAGEN OM VAD ALLMÄNHETEN HAR ATT IAKTTA INOM GRÄSBERGETS NATURRESERVAT

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att:

- föra motordrivna fordon
- göra upp eld
- gräva upp, plocka eller bryta buskar, ris, örter, mossor, svampar eller lavar
- samla in insekter
- snitsla spår eller ordna orienteringskontroll.

Föreskrifterna gäller även markägarna.

D) FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSFÖRORDNINGEN OM NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

1. Leksands kommun, miljö- och hälsoskyddsnämnden, meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltning genom att fastställa bifogad skötselplan (Bilaga 3).
2. Naturvårdsförvaltare skall vara Leksands kommun, miljö- och hälsoskyddsnämnden. Vid den fortlöpande förvaltningen bör samråd fortlöpande ske med länsstyrelsen i Dalarna.

Bilagor:

Registeruppgifter, bilaga 1

Karta över Gräsbergets naturreservat, bilaga 2a

Karta över Gräsbergets naturreservat, bilaga 2b

Skötselplan, bilaga 3

Avtal om intrångsersättning, bilaga 4

Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut, bilaga 5

REGISTERUPPGIFTER

Bilaga 1

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET GRÄSBERGET

Namn:	Gräsbergets naturreservat
Kommun:	Leksand
Läge:	Ca 15 km norr om Bjursås
Kartblad:	Ekonomisk karta 13F 9f
Gräns:	Innerkanten på den punktstreckade linjen på bif. beslutskarta bil. 2b
Fastighet:	Laknäs s:33
Naturvårdsförvaltare:	Leksands kommun, miljö- och hälsoskyddsnämnden
Markägare:	Klara Dahlberg, Martin Kahns, Maria

2782_Gräsberget.txt
Kahns, Lillemor Straete, Sven Lasses,
STORA Kopparbergs Bergslag AB
Areal: Ca 1 ha
Naturtyp: Barrskog
Landskapstyp: Skogslandskap
Naturgeografisk region: Norrlands vågiga bergkullterräng
med mellanboreala skogsområden
Skyddsmotiv: Botaniska
Skyddsföreskrifter: Enligt punkt A) i beslutet
Befintliga anläggning.: -
Planerade anläggning.: Informationstavla
Skötselplan: Föreskrifter under punkt D)
Inventeringar: Se 3.5 Källuppgifter i skötselplan

SKÖTSELPLAN

GRÄSBERGETS NATURRESERVAT

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

- 1 ALLMÄN BESKRIVNING
- 1 ADMINISTRATIVA DATA
- 2 GRUNDEN FÖR BESLUT SAMT FÖRESKRIFTER
- 3 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN
 - 3.1 Naturförhållanden
 - 3.2 Nuvarande markanvändning
 - 3.3 Tillgänglighet
 - 3.4 Slitage- och störningskänslighet
 - 3.5 Källuppgifter
- II PLANDEL
 - 1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARKEN
 - 1.1 Övergripande mål
 - 1.2 Generella riktlinjer och åtgärder
 - 1.2.1 Hävd av skogsområdet
 - 1.2.2 Jakt
 - 1.2.3 Skogsbrand
 - 1.2.4 Insektsangrepp
 - 1.2.5 Utmärkning av reservatsgränser
 - 2 ANORDNINGAR FÖR ALLMÄNHETEN
 - 2.1 Övergripande mål
 - 2.2 Riktlinjer och åtgärder
 - 2.2.1 Information
 - 2.2.2 Parkeringsplatser
 - 2.2.3 Leder och stigar
 - 3 TILLSYN
 - 4 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

- 1 ALLMÄN BESKRIVNING
- 1 ADMINISTRATIVA DATA
(Se registeruppgifter)
- 2 GRUNDEN FÖR BESLUT SAMT FÖRESKRIFTER
(Se reservatsbeslut)
- 3 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

3.1 Naturförhållanden

Reservatet är beläget ca 15 km norr om Bjursås, 1 km NO Östra Gansåsens fåbod. Området begränsas i öster av en skogsbilväg och omringas f ö av nyligen avverkad skogsmark.

Skogen domineras av gran. Här finns granlångor av olika åldrar. Skogen är väl skiktad och trädkronorna sluter över hela området. Nästan inga spår av skogsbrand förekommer.

Vedsvampfloran är mycket rik och flera hotade arter förekommer i området, bl.a ullticka, doftskinn och violettblå tagellav (se vidare under rubriken "beskrivning av området").

Skogens främsta naturvårdskvaliteter är det stora antalet granlångor av olika ålder, samt de vedlevande svamparna och lavar på lågorna. Risken för att ytterligare gran kommer att stormfällas är mycket stor, men torde inte påverka naturvärdena nämnvärt.

3.2 Nuvarande markanvändning

Jakt och skogsbruk är den enda former av markanvändning som förekommer i området. Stora delar av omkringliggande skog är avverkad eller avverkningsskogen.

3.3 Tillgänglighet

Reservatets östra gräns följer skogsbilvägen som startar vid Flymyran.

3.4 Slitage- och störningskänslighet

Från slitagesynpunkt föreligger i dagsläget inga behov av restriktioner för besökare.

3.5 Källuppgifter

Ljungqvist, SVS, inventeringsprotokoll, nyckelbiotoper i W-län.

Ekonomisk och topografiska kartblad, 13595 resp. 13F-Falun NO. Naturvårdsprogram för Kopparbergs län.

II PLANDEL

1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARKEN

1.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med reservatets skötsel skall vara att bevara den relativt orörda skogen och dess innehåll.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder

1.2.1 Hävd av skogsområdet

Skogen skall få utvecklas fritt. Inget skogsbruk skall bedrivas i området.

1.2.2 Jakt

Inga restriktioner utöver gällande lagstiftning är nödvändiga.

1.2.3 Skogsbrand

Brand inom reservatet får släckas i enlighet med gällande brandlagstiftning.

1.2.4 Insektsangrepp

Insektsangripna träd och vindfällen skall lämnas orörda. Om extrem situation avseende skadeinsekter uppstår, får beslut om tillfälliga åtgärder för skadeinsektsbekämpning tas.

1.2.5 Gränsmarkeringar

Utmärkning av reservatets gräns skall ske med naturvårdsverkets skyltar om naturreservat, placerade på tryckimpreg-

nerade stolpar placerade på reservatsgränsen med inbördes avstånd om 25 meter.

2 ANORDNINGAR FÖR ALLMÄNHETEN

2.1 Övergripande mål

Ändamålet med reservatet är att bevara ett relativt orört skogsområde med dess vegetation. Med hänsyn till dessa mål, skall inga anläggningar för friluftslivet uppföras.

2.2 Riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Information

En informationstavla om områdets naturvärden skall sättas upp vid skogsbilvägen. Arbetet skall utföras av naturvårdsförvaltaren.

2.2.2 Parkeringsplatser

Något behov av parkeringsplats föreligger inte.

2.2.3 Leder och stigar

Leder eller stigar kommer inte att iordningställas.

3 TILLSYN

Förvaltarens tid för tillsyn beräknas omfatta ett (1) dagsverke per år.

4 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Dagsverkskostnaden belastar miljökontorets ordinarie lönekonto.

Materialkostnader för skyltar och informationstavla samt underhåll av de samma, belastar miljö- och hälso- och skyddsnämndens budget.